

Etelä-Savon esitykset Suomen kestävän kasvun ohjelmaan

Maakuntahallitus 26.10.2020

Taustaksi – poimintoja VN:n aluekierroksen aineistosta

EU:n elpymisvälinekokonaisuus

- Heinäkuussa 2020 EU:n huippukokous linjasi pääpiirteet EU:n monivuotisesta rahoituskehyksestä sekä uudesta elpymisvälineestä.
- Elpymisväline (Next Generation EU) on laaja kokonaisuus, jonka keskeinen osa on uusi Elpymis- ja palautumistukiväline (RRF).
- Elpymisvälineen yksittäiset ohjelmat (yht. 750 mrd. euroa v. 2018 hinnoin):
 - Elpymis- ja palautumistukiväline (RRF): 672,5 mrd. euroa (lainoja 360 mrd. euroa ja avustuksia 312,5 mrd. euroa)
 - REACT-EU-väline: 47,5 mrd. euroa
 - Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF): 10 mrd. euroa
 - Maaseudun kehittäminen: 7,5 mrd. euroa
 - InvestEU-ohjelma: 5,6 mrd. euroa
 - Horisontti Eurooppa -puiteohjelma: 5 mrd. euroa
 - RescEU-valmiusvarasto: 1,9 mrd. euroa.

Elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) tavoitteet

- Tavoitteena on:
 - edistää unionin taloudellista, sosiaalista ja alueellista koheesiota
 - parantaa jäsenvaltioiden kantokykyä (resilienssi)
 - pienentää kriisin sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia
 - tukea vihreää ja digitaalista siirtymää.
- Tavoitteiden saavuttaminen vahvistaisi jäsenvaltioiden työllisyyttä ja tuotantopotentiaalia koronakriisin jälkeen sekä tukisi kestäväää kasvua.
- Vihreä siirtymä on keskeisesti esillä - RRF tukee EU:n tavoitetta vihreän kehityksen 30 % osuudesta budjetissa. RRF:n osalta tavoite on 37 %.
- Digitalisaation osuus RRF-rahoituksessa tulisi olla vähintään 20 %.

Suomen kestävän kasvun ohjelma

- Kuusi EU:n Suomelle antamiin *maakohtaisiin suosituksiin** perustuvaa painopistettä:
 1. Koulutus, tutkimus- ja innovaatiotoiminta
 2. Vihreä siirtymä
 3. Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn turvaaminen
 4. Kestävän infrastruktuurin ja digitalisaation vahvistaminen
 5. Työmarkkinoiden toiminta, työttömille suunnatut palvelut ja työelämän kehittäminen
 6. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen
- Kunkin painopisteen alla *rakenteelliset uudistukset* sekä *niitä tukevat investointi- ja muut hankkeet* muodostavat yhtenäisiä kokonaisuuksia.

* Katso tarkemmin esityksen lisämateriaali.

Suomen ohjelman kriteerit ja rahoitus

- Kokonaisuuksia muodostettaessa painotetaan seuraavia horisontaalisia kriteerejä:
 - pitkän aikavälin positiiviset vaikutukset
 - kasvupotentiaalin sekä taloudellisen ja sosiaalisen kestokyvyn ja koheesion lisääminen
 - vihreän siirtymän ja digitalisaation tukeminen sekä tuottavuuden parantaminen koko maassa
 - rahoituksen väliaikaisuus.
- Rahoitetaan EU:n Elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF) (alustavasti n. 2,3 mrd. euroa) ja muiden EU-ohjelmien lisärahoituksella (alustavasti n. 0,7 mrd. euroa).
 - Lisärahoitus kohdennetaan ao. ohjelmia koskevien periaatteiden mukaisesti, sovittaen kohdennus yhteen RRF rahoituksen kanssa.

Maakohtaisten avustusten ja lainojen enimmäismäärät

- Suomen enimmäissaanto olisi tämänhetkisen ennusteisiin perustuvan arvion mukaan noin 2,3 mrd. % RRF-välineestä.
- Lainojen enimmäismäärä on 6,8 % jäsenmaan BKTL:stä. Suomen ei ole näillä näkymin mielekästä hakea lainarahoitusta.

Kansallinen valmistelu – alustava aikataulu

- Kuulemisia syys-lokakuussa 2020.
- Selonteko eduskunnalle vuoden loppuun mennessä.
- Alustava suunnitelma annetaan komissiolle vuoden lopulla.
- Lopullinen suunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2021.

Etelä-Savon esitykset kestävän kasvun ohjelmaan

Etelä-Savon esitykset kestävän kasvun ohjelmaan

Koulutus-, tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla Suomi takaisin kestävän kasvun uralle (0,4 – 0,5 mrd €)

Suomen koko kehityspotentiaali tulee ottaa täysimääräisesti käyttöön. Esitämme kestävän kasvun ohjelmaan seuraavia sisältöjä:

- metsä- ja puuosaamisen vahvistaminen ja puurakentamisen edistäminen
- Metsäalan digitaalisuutta edistävät ratkaisut
- Kiertotalouden edistäminen, ml. alueelliset ja paikalliset ratkaisut
- Vesiosaamisen vahvistaminen ja vesiliiketoiminnan edistäminen
- Kestävän ruokajärjestelmän edistäminen

Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta (0,9 – 1,2 mrd €)

Vihreän siirtymän edistämiseksi esitämme kestävän kasvun ohjelmaan seuraavia sisältöjä:

- **Tavoitteellinen tietoliikenneverkko – suunnittelu ja investoinnit**
- metsä- ja puuosaamisen vahvistaminen ja **puurakentamisen edistäminen**
- **Kestävää luontomatkailua tukevat kehittämiskokonaisuudet, infra ja digipalvelut** – esim. Saimaa Geopark, kansallispuistot, luonto- ja järvimatkailu
- **Bio- ja kiertotalous, vesiliiketoiminta hiilineutraali energiantuotanto, älykäs sähköverkko** – systeemiset muutokset, jotka mahdollistavat alueelliset ja paikalliset ratkaisut sekä kaupalliset sovellukset
- **Kestävän ruokajärjestelmän edistäminen**
- **Nopea itärata – suunnittelu**
- **Saimaa kehitysalustana – luonnon monimuotoisuus huomioiden**
- **Ympäristöinvestoinnit** – siniviherrakentaminen, riskien torjunta

Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn turvaaminen (0,15 – 0,3 mrd €)

**Suomen koko kehityspotentiaali tulee ottaa täysimääräisesti käyttöön.
Esitämme kestävän kasvun ohjelmaan seuraavia sisältöjä:**

- PK-yritykset koko maasta vahvemmin BF:n palveluiden piiriin; vientiteollisuuden ja kv. liiketoiminnan edistäminen, innovaatioasetelit
- Invest In –toiminnan edistäminen koko maassa
- Omistaja- ja sukupolvenvaihdosten edistäminen
- Start up ja scale up –toiminta
- **Matkailun kv. kohteet ja markkinointi - Saimaa, järvi- ja luontomatkailu, kulttuuri- ja tapahtumatarjonta näkyviin**
- **Logistiikkaratkaisujen kehittäminen – case itäinen kasvukäytävä**
- **Elinkeinoelämän digitaalisuuden edistäminen softa-koulutusta laajentamalla sekä digitaalisten palvelujen kehittäminen**

Kestävän infrastruktuurin ja digitalisaation vahvistaminen (0,2 – 0,4 mrd €)

Esitämme kestävän kasvun ohjelmaan seuraavia sisältöjä:

- Tavoitteellinen tietoliikenneverkko käyttöön; digipalveluiden kehittäminen, käyttäjien osaaminen
- Yritystoimintaa, työntekoa, asumista ja palveluita tukevat kehittämisselätkäisut, ml. etä- ja monipaikkaiset ratkaisut
- Digitaalisten palvelualueiden kehittäminen ja digitaaliset tiedon hyödyntäminen ja kaupallistaminen – case MemoryCampus
- Saimaa kehitysalustana; luonto- ja kulttuuri(matkailu)kohteet ja –reitistöt, infra ja digitaaliset palvelut
- Keskusta-alueiden vetovoiman kehittäminen ja investoinnit
- Terminaalit ja logistiikka
- Arctic Connect / datakaapeliselätkäisut (case viitoskäytävä), datakeskukset

Työmarkkinoiden toiminta, työttömille suunnatut palvelut ja työelämän kehittäminen (0,15 – 0,3 mrd €)

Kestävän kasvun ohjelmaan esitämme seuraavia sisältöjä:

- Työttömyyttä, nuorisotyöttömyyttä ja syrjäytymistä ehkäisevät toimet koronatilanteessa / nopeassa muutostilanteessa
- Monipuoliset, joustavat, alueellisiin tarpeisiin, eri kohderyhmille ja eri tilanteisiin vastaavat toimenpiteet
- Digitaaliset oppimisympäristöt ja -sisällöt
- Monipaikkaisen asumisen ja työnteon edellytysten vahvistaminen
- Matkailu toimialana; kulttuuri ja tapahtumatuotanto

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuuden vahvistaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen (0,3 – 0,4 mrd €)

Kestävän kasvun ohjelmaan esitämme seuraavia sisältöjä:

- Sote-palvelujen integraatiota sekä alueellista yhteistyötä maakunnassa ja maakuntien välillä tukevat hankkeet, ml. tietojärjestelmät
- Etä-, digi- ja mobiilipalvelujen kehittäminen
- Datakaapeliratkaisut (ks. Kestävä infra ja digitalisaatio) tukevat etä- ja mobiilipalveluiden kehittämistä

Kiitos!